

AURKEZPENA	31
I. KAPITULUA. XEDEA, EREMUA ETA METODOLOGIA	
1. Xedea	37
2. Eremua	37
3. Txostenaren egitura	39
4. Metodologia	39
II. KAPITULUA. AZTERKETA JURIDIKO-ADMINISTRATIBOA	
1. Indarreko arategia	43
1.1. Oinarrizko esparru juridikoa: Gizarte zerbitzuei buruzko urriaren 18ko 5/1996 Legea	43
1.2. Mugapen funtzionala: uztailaren 30eko 155/2001 Dekretua, gizarte zerbitzuen alorreko eginkizunak zehazteari buruzkoa	45
1.3. Erregistro, baimen, ikuskapen eta homologazioaren arloan dagoen indarreko arategia	48
1.3.1. Administrazioaren baimena	49
1.3.2. Erregistroa	50
1.3.3. Homologazioa	51
1.3.4. Ikuskapena	52
1.4. Zerbitzuen eta zentroyen betekizun materialak, funtzionalak eta langile- riaren betekizunen arategia, horiek baimena izan dezaten	56
1.4.1. Egoitza-zentroyen arategia	56
1.4.2. Pertsona nagusientzat diren eguneko zentroyen arategia	63
1.4.3. Izaera esperimentaleko zerbitzuak	66
2. Gizarte zerbitzuen erabiltzaileen eta profesionalen eskubideak eta betebe- harrak	66
2.1. Eskubideak aitortzea: funtsezko aurrerapen bat arategian	66
2.2. Gizarte zerbitzuetako erabiltzaileen eta profesionalen eskubideen eta betebeharren gutuna	66

2.3. Eskubideak eta betebeharrak berariazko zerbitzuak arautzen dituzten arautegietan	78
2.4. Eskubideak eta betebeharrak barne-erregimeneko erregelamenduetan	80
2.5. Erabiltzaileen eskubideak egoitza-praktikan	80
3. Adineko pertsonen zuzendutako arreta-zerbitzuak jasotzeko bideak	81
3.1. Etxeko laguntza zerbitzua jasotzea	81
3.2. Egoitzazko zerbitzuetan sartzea	83
3.3. Eguneko zentroetan sartzea	90
3.4. Plazen kudeaketa: itxaron-zerrendak	90
3.5. Erabiltzaileen baimena	92
4. Zerbitzuen finantzaketa	93
4.1. Administrazioen erantzukizun finantzarioa gizarte zerbitzuen alorreko egitekoak zehazten dituen uztailaren 30eko 155/2001 Dekretuaren ondoren	93
4.2. ELZren finantziaketa	93
4.2.1. Administrazioaren parte-hartze ekonomikoa	93
4.2.2. Erabiltzaileen diru-ekarpena	97
4.3. Egoitzazko zerbitzuen finantziaketa	98
4.3.1. Administrazioaren parte-hartze ekonomikoa	98
4.3.1.1. Administrazioaren parte-hartze ekonomikoa plaza propioen, itunduen eta hitzartuen finantziaketa	98
4.3.1.2. Foru Administrazioaren ekarpena sare publikotik kanpo dauden egoitzen finantziaketa: egoitzetan sartzeko banakako laguntzak	100
4.3.2. Erabiltzaileen ekarpen ekonomikoa	102
4.3.3. Ordainketa-bermeak: zorra onartzea	104
4.4. Eguneko zentroen finantziaketa	105
4.4.1. Administrazioaren parte-hartze ekonomikoa	105
4.4.2. Erabiltzaileen ekarpen ekonomikoa	105
5. Esparru soziosanitarioa sortzeko aurrerapausoak	106

III. KAPITULUA. MENDEKOTASUN ARAZOAK DITUZTEN ADINEKOENTZAKO GIZARTE ZERBITZUEN BILAKAERA EAEN: 1991-2001

1. Aurkezpena	111
2. Mendekotasun arazoak dituzten adineko biztanleen multzoaren bilakaera	113
3. Banakako laguntzarako zerbitzuen bilakaera	121
3.1. Egoitzazko zerbitzuak	121
3.1.1. Zentroak eta plazak	121

3.1.2. Estaldurak eta eraginkortasun horizontalak	129
3.1.3. Zerbitzuen kostua eta finantzabideak	136
3.1.4. Langileak	148
3.2. Eguneko zentroak	154
3.2.1. Zentroak eta plazak	154
3.2.2. Estaldurak eta eraginkortasun horizontalak	158
3.2.3. Zerbitzuen kostua eta finantzabideak	159
3.2.4. Langileak	166
3.3. Etxeko laguntzarako zerbitzuak	168
3.3.1. Estaldurak, intentsitateak eta mailak	168
3.3.2. Zerbitzuen kostua eta finantzabideak	184
3.3.3. Langileak	190

IV. KAPITULUA. EGOITZA-ZENTROEN ETA EGUNEKO ZENTROEN EZAUGARRIAK

1. Azterlanaren metodologia eta oinarriko erreferentziako datuen eguneratzea ..	195
1.1. Azterlanaren metodologia	195
1.2. Erreferentziako plazak eta estaldurak 2003an: oinarriko emaitzen eguneratzea	199
2. Egoitzazko zerbitzuak	200
2.1. Egoitzazko zerbitzuak, mendeko adinekoei laguntzera bideratutako baliabideak	201
2.2. Egoitzazko zerbitzuen oinarriko ezaugarriak	205
2.2.1. Zentro motak	206
2.2.2. Zentroen titulartasuna	208
2.2.3. Egoitzen tamaina	210
2.3. Egoitzak eta etxebizitza komunitarioak	211
2.3.1. Zentroen ezaugarri fisikoak	211
2.3.1.1. Kokapena	211
2.3.1.2. Zentroaren irisgarritasuna	212
2.3.1.3. Gune eta instalazio komunak zentroaren barruan	213
2.3.1.4. Suteak ekiditeko eta itzaltzeko neurriak	213
2.3.1.5. Egoitzen banaketa unitateka edo moduluka	219
2.3.1.6. Zentroetako logelak	222
2.3.1.7. Bainugelak	223
2.3.2. Zentroen betekizun funtzionalak	225
2.3.2.1. Egoitzazko zerbitzuak erregulatzen dituen arautegian ezarritako betekizun funtzionalak	226
2.3.2.2. Egoitzazko zerbitzuak erregulatzen dituen arautegian ezartzen ez diren funtzionamendu jarraibideak	229

2.3.3. Egoiliarrentzako funtzionamendu jarraibideak	232
2.3.3.1. Mendeko erabiltzaileei oheratzen eta jaikitzen laguntzeko ordutegia	232
2.3.3.2. Elikadura: janariak, dieta bereziak eta hamaiketakoak eta askaria hautatzeko aukera	233
2.3.3.3. Higijene beharretarako arreta	235
2.3.3.4. Seguritasuneko laguntza teknikoak: egunez eta gauzez eusteko elementuak	240
2.3.3.5. Bisitaldiak	243
2.3.3.6. Zentrotik irtetea	244
2.3.4. Arretarako eta esku-hartzerako programak	248
2.3.4.1. Osasun-izaerako zerbitzuak eta programak	248
2.3.4.2. Zentroek sustatutako kultur, kirol, aisialdi eta erlijio jarduerak, programak eta zerbitzuak	253
2.3.5. Erabiltzaileen parte-hartzea zentroetako jardueretan eta funtzionamenduan	258
2.3.5.1. Erabiltzaileen parte-hartzea etxeko lanetan	258
2.3.5.2. Erabiltzaileen parte-hartzea jarduera-programatan	260
2.3.5.3. Erabiltzaileen parte-hartzea zentroaren funtzionamenduan	262
2.3.6. Zentroetan lan egiten duten langileak	263
2.3.6.1. Legez exijitzen diren langileriak eta langileria errealak: emaitza orokorrak	264
2.3.6.2. Langileriaren egitura eta zuzeneko arretako langileria	268
2.3.6.3. Zuzeneko arretako langileak, legez eskatzen diren ratioak eta erreferentziako ratioak	269
2.3.6.4. Langileentzako jarduketa-arauak	276
2.3.6.5. Langileen funtzioen antolaketa: erabiltzaileekiko harremanak	280
2.3.6.6. Taldekako lana antolatzea eta langileen bilkurak	282
2.3.6.7. Langileriarekin zerikusia duten beste gaiak	283
2.4. Babespeko apartamentuak	286
2.4.1. Oinarrizko ezaugarriak	286
2.4.2. Kokapena	289
2.4.3. Gizarte zerbitzuetako beste zentro baten mende egotea	291
2.4.4. Irisgarritasuna	291
2.4.5. Azalera	292
2.4.6. Suteen aurkako babes-neurriak	293
2.4.7. Zonalde komunak	293
2.4.8. Zerbitzuak	293
2.4.9. Langileria	294

3. Eguneko zentroak	294
3.1. Ezaugarri orokorrak	295
3.1.1. Titulartasuna	295
3.1.2. Zentroen tamaina	296
3.1.3. Okupazio tasa	297
3.1.4. Erabiltzaileen ezgaitasun maila	297
3.2. Ezaugarri fisikoak	301
3.2.1. Zentroen kokapena	301
3.2.2. Garraioa	305
3.2.3. Zentrorantz sartzeko erraztasuna	306
3.2.4. Alde eta instalazio komunak	307
3.2.5. Komunak	309
3.2.6. Zentroaren banaketa unitatetan edo modulutan	312
3.2.7. Suteen aurkako babes-neurriak	313
3.3. Beharkizun funtzionalak	318
3.4. Funtzionamendua	321
3.4.1. Zentroko egonaldia, ordutegiak eta hura irekitzen den egunak	321
3.4.2. Zentroa erabiltzaileen beharrezan egokitzea	328
3.4.3. Elikadura	329
3.4.4. Higijene beharrezanetakoko arreta	330
3.4.5. Seguritasuneko laguntza teknikoak: euste fisikoak aplikatzea	332
3.5. Zentroek arretarako eta esku-harmenterako eskaini eta ematen dituzten programak	334
3.5.1. Eguneroko bizitzako oinarrizko jardueretarako arreta	334
3.5.2. Osasun zerbitzuak	334
3.5.3. Kultur, gizarte eta jolas programak eta jarduerak	336
3.6. Erabiltzaileen parte-hartzea	337
3.6.1. Erabiltzaileek jardueretan duten parte-hartzea	337
3.6.2. Erabiltzaileek zentroa antolatzen duten parte-hartzea	339
3.7. Zentroetako langileak	340
3.7.1. Langileri zuzkidura	340
3.7.2. Langileriaren antolakuntza	343
3.7.3. Jarduteko protokoloak, jardunbide egokiko eskuliburuak eta erregistroak	345
3.7.4. Langileekin zerikusia duten beste gai batzuk	347

V. KAPITULUA. LABURPENA

I. HELBURUA, ESPARRUA ETA METODOLOGIA	353
II. AZTERKETA JURIDIKO ADMINISTRATIBOA	354
1. Indarreko arautegia	354
2. Gizarte zerbitzuen erabiltzaileen eta profesionalen eskubideak eta betebeharrak	358

3. Adineko pertsonen zuzendutako arreta-zerbitzuak jasotzeko bideak	359
4. Zerbitzuen finantziakzioa	361
5. Esparru soziosanitarioa sortzeko aurrerapausoak	366
III. MENDEKOTASUN ARAZOAK DITUZTEN ADINEKOENTZAKO GIZARTE ZERBITZUEN BILAKAERA EAEN: 1991-2001	367
1. Populazioaren bilakaera	367
2. Zerbitzuen bilakaera	368
IV. EGOITZA-ZENTROEN ETA EGUNEKO ZENTROEN EZAUGARRIAK	377
1. Egoitzazko zerbitzuen aldaketak 2001-2003 aldian	377
2. Egoitzazko zerbitzuetan laguntza ematen zaien eta ezgaitasuna duten adineko biztanleak	377
3. Egoitzazko zerbitzuen tipologia	378
4. Egoitzak eta etxebizitza komunitarioak	380
4.1. Zentroen ezaugarri materialak	380
4.2. Betebehar funtzionalak	382
4.3. Zentroetan bizi direnentzako jarraibideak	383
4.4. Zentroek eskaintzen dituzten zerbitzuak eta programak	384
4.5. Erabiltzaileen parte-hartzea zentroko jardueretan	385
4.6. Zentroetako langileak	386
5. Babespeko apartamentuak	388
6. Eguneko zentroak	390

VI. KAPITULUA. BALORAZIOA ETA GOMENDIOAK

I. Esparru juridiko-administratiboari buruzko balorazioa eta gomendioak	397
A. Arautegi-esparrua	397
B. Egoiliarren eskubideak	404
C. Zuzeneko arretako zerbitzuak eskuratzea: ELZ, eguneko zentroak eta egoitzazko zerbitzuak	405
D. Zerbitzuen finantziakzioa	407
E. Sektore publikoaren eta sektore pribatuaren arteko erlazioak	409
II. Adinekoentzako zuzeneko arretako gizarte zerbitzuek azken hamarkadan izan duten bilakaerari buruzko balorazioa eta gomendioak	410
A. Informazio sistema	410
B. Arreta zerbitzu guztiei lotutako kontuak	412
C. Etxeko laguntza-zerbitzu publikoak	416
D. Egoitzazko zerbitzuak	418
E. Eguneko zentroak	421

III. Egoitzazko zerbitzuen eta eguneko zentroen gaineko balorazioa eta gomendioak	423
A. Irizpide orokorrak	423
B. Zentroen ezaugarri orokorrak	423
C. Egoitzak eta etxebizitzak	425
D. Eguneko zentroak	433
ERANSKINAK	439
ARAUDIEN AIPAMENA	489
BIBLIOGRAFIA	495